

EN BESYNDERLIG PRÆST
JENS PEDERSEN BERING 1649-1718

AF

HANS WERNER.

Den besynderlige præst, om hvem der her skal berettes et og andet, der er fundet i gamle retsprotokoller og andre dokumenter, tilhørte en god gammel og vidt udbredt slægt¹. Hans oldefar PETER JENSEN BERING, der døde 1591, var raadmand i Viborg, og hans bedstefar JENS PEDERSEN BERING, der var købmand, opnaaede ogsaa raadmands værdighed i den gamle bispeby. Han skal efter slægts-traditionen have haft tolv sønner, der alle blev døbt Peder; af disse kendes nu kun fire, hvoraf den ene blev bedemand i Viborg, den anden præst i Skaane, den tredie borgmester i Hobro og den fjerde sognepræst til Kobberup og Fellingberg og provst i Fjends herred. Denne sidste var født c. 1617 og døde 28. maj 1703; han efterlod sig ni børn, af hvilke de fire blev knyttet til Fyen, idet sønnen PETER PEDERSEN BERING, født 1648, blev sognepræst til Verninge, sønnen JENS PEDERSEN BERING, født 1649, blev sognepræst til Udby, datteren BEATE PEDERSDATTER BERING, født 1663, blev gift med degn i Verninge ARENT FRANDSEN RAUBERG, og datteren DORTHE PEDERSDATTER BERING blev gift med sognepræst til Haarby BERTEL JENSEN GROTH.

Af disse fire fynske Beringer er den ældste, sognepræsten i Verninge, den, om hvem der hidtil er vidst bedst besked². Han blev fra sit sjette til sit sekstende aar undervist i hjemmet og kom derefter til Viborg skole, hvorfra han tre aar senere dimitteredes som student. Som faren valgte han den gejstlige vej, men fik dog ikke embede lige efter at have taget theologisk examen, idet han først nogle aar var huslærer hos sin fars berømmelige fætter, professor VITUS BERING, i hvis hus han gjorde bekendtskab med mange fornemme folk, blandt andre ogsaa med GRIFFENFELDT, der skal have yndet ham baade for hans gode personlige egenskaber og for hans harpespil. Ogsaa kongens

konfessionarius HANS LETH gjorde han her bekendtskab med, og denne anbefalede ham til rigsadmiral HENRIK BJELKE, der kaldte ham til sognepræst i Verninge, hvor han blev indsat 11. søndag efter Trinitatis 1676, (20. september). Samme aar ægtede han ELISABETH SOPHIE BIENER, en datter af renteskriver SAMUEL BIENER og KAREN OLUFSDATTER. Det særdeles gode embede, han havde faaet, var ham imidlertid ikke nok; han søgte derfor at faa nabosognet Kjøng lagt som anneks til Verninge og fik ogsaa ved formaaende venners hjælp 1685 løfte paa, at dette skulde ske, naar præsten i Kjøng HENRIK MORVILLE døde eller kaldet paa anden maade blev ledigt. Helt fint bar han sig ikke ad for at opnaa dette løfte, idet han fremstillede Morville som en svag, gammel mand, der ikke kunde betjene embedet paa rette maade, skønt sandheden var den, at Morville var hans jævnaldrende. Alderen vilde derfor naturligt nok ikke gøre det hurtigt nok af med den generende kollega, og han blev derfor to aar efter forflyttet til Herslev og Viuf, saa Bering kunde tilegne sig Kjøng, hvad der skaffede ham mange misundere og fjender, men ogsaa forøgede indtægter, hvad han, der efterhaanden fik adskillige børn og desuden laa i flere retsstridigheder, nok kunde have brug for. I aaret 1693 blev han indviklet i en mordsag, der efter legende nær havde kostet ham livet, beskyldt for at være morderen, men som i virkeligheden kun kom ham til personlig fortræd paa grund af nogle ufor-sigtige udtalelser, han under sagen havde fremsat, ikke mindst efter at han med mange utilbørlige og usømmelige ord havde overfaldet degnens medhjælper i Kjøng og derved havde skaffet sig en fjende, der gerne vilde ham til livs. Opfarende og stridslysten synes han at have været, men ellers en god præst, der blev højt yndet af biskop KINGO, og en fortræffelig hjemmets mand, der ogsaa udstrakte sin familiekærlighed til fjernere slægtninge, og, da det gik galt for hans besynderlige broder, ikke veg tilbage for at hjælpe ham adskilligt ud over, hvad en gejstlig samvittighed normalt vilde tillade.

Broderen JENS PEDERSEN BERING var født 1649 i Kobberup præstegaard og blev student fra Viborg skole 1669, fire aar efter sin mors død. Ogsaa han kastede sig over det theologiske studium, men han havde ikke den ældre broders held til at skaffe sig fornemme velyndere og maatte derfor selv se, efter overstaaet examen, at skaffe sig embede. Meget tyder paa, at han blev personel kapellan hos sognepræsten i Udby LAVE PEDERSEN GRENDSSTEEN, hvis datter ANNA han ægtede, og hvem han efterfulgte som sognepræst, da svigerfaren blev afsat ved lejermaalsdom. Han blev indsat i embedet 1. september

1675, men havde haft sine kvaler ved at opnaa kald, idet kaldsrettens ejer den excentriske greve VILHELM FREDERIK WEDEL-WEDELSBORG eller dennes mellemmænd havde betinget sig et vederlag for kaldet. Denne uskik, som kongen theoretisk misbilligede, men i praksis lod have sin gang, da han for at hjælpe paa finanserne saa sig tvunget til at sælge kirke og patronatsrettigheder og derfor maatte se igennem fingre med, at kirkeejerne skaffede sig indtægter ved at sælge kaldene, kostede Bering 260 rdlr., som han maatte laane hos en københavnsk handelsmand ALBERT VILHELM SCHRØDER mod at udstede en obligation, dateret 18. december 1675. Han var derved straks ved sin embedstiltræden bragt i økonomiske vanskeligheder, og da Schrøder døde to aar efter, og hans enke giftede sig paany, forlangte eftermanden foruden renter af obligationen ogsaa en ny ordning af hele laanet. Bering maatte derfor afdrage 60 rdlr. og udstede en ny obligation paa de resterende 200 rdlr., dateret 11. november 1679. Denne obligation skulde udbetales med 100 rdlr. to aar senere og resten det følgende aar; men da tiden var inde, lod Bering som ingenting, og obligationsejeren lod ham derfor stævne for provsten i Vends herred³.

Naar sagen kom for gejstlig ret, havde det sine særlige grunde. Bering gjorde nemlig gældende, at naar han ikke betalte sin gæld, skyldtes dette ikke mangel paa evne eller god vilje, men udelukkende angst for at gøre noget ulovligt, idet det var ham bekendt, at der netop var blevet paalagt bisperne at anstille forhør over alle de præster, som var kaldet privat, for at man kunde faa klarhed over, hvor mange og hvilke kirkeejere der havde taget betaling for kald af gejstlige⁴. Denne undersøgelse, der iøvrigt løb ud i sandet, da det snart viste sig, at altfor mange og altfor store folk drev den tvivlsomme salgspraksis, vedkom i realiteten ikke Berings forhold til hans laan-giver, men som nød lærer nøgen kvinde at spinde, lærte kongens henvendelse til bisperne her den lille præstemand at forsøge en omgaaelse af de forpligtelser, han over evne havde paataget sig.

Provsteretten blev sat 23. februar 1682 i Brenderup præstegaard, og Bering erklærede sig her villig til „ved sal. Albert Schrøders egen haand at bevise, at han obligationen haver udgivet for sit kald“, idet han samtidigt begærede provstens „fuldkommen censur om han samme penge skal betale, og om den fremlagte obligation bør ved magt at kendes eller ej“. Af modparten blev Berings forsøg paa at skyde sig ind under den kongelige undersøgelse naturligvis ikke taget for gode varer, men stempledtes som „udflugter og forvendinger imod lovlig og billig fordring“. Dette synes ogsaa at have været provstens

opfattelse, idet han afsagde den kendelse, at han paa grundlag af det af Bering fremførte og de fremlagte dokumenter ikke kunde underkende obligationens gyldighed, men at han iøvrigt maatte hen-vise sagen til Berings værneting „saasom en verdslig sag“. Hermed var Bering i realiteten kendt pligtig at betale sin gæld.

I nogle aar er der nu stille om Jens Bering. Han fritages ved resolution 1683 for at svare til en stykhest⁵, hvad der vidner om, at han sad i smaa kaar, men ellers har han ingen offentlige sager, der taler for eller imod hans embedsførelse og levnet. Af senere retssager kan man imidlertid se, at nogen ideel præst har han ikke været. Mangen gang forsømte han sine embedsforretninger og drog uden-sogns længere tid ad gangen, og nu og da blev han ogsaa set „druken af brændevin saavel paa kro som hos sine sognemænd i selskab med ryttere“. Men saa begyndte de selvforskyldte ulykker at vælte ind over ham. Begyndelsen blev gjort i 1687, da han blev indsat som lavværge for en præsteenke, ELLEN JENSDATTER, hvis mand, der havde været sognepræst i Herslev, var død ved nyttaarstid, og var blevet efterfulgt i embedet af den fra Kjøng ved Peder Berings intriger forflyttede HENRIK MORVILLE, som imidlertid døde kort efter nyttaar det følgende aar⁶.

Skønt gift og far til flere børn kunde Jens Bering ikke staa for enkens ynder, og da hun, efter alt at dømme, var et svageligt og viljeløst lille menneske, gik det galt. Man begyndte at snakke om, at der nok var mere end godt var mellem Bering og enken, og da hun lidt hen paa aaret 1688 nedkom med et dregebarn, fik rygtet frit løb. Onde tunger udlagde Bering som barnefar, og tjenestefolkene i Herslev præstegaard vidste adskilligt at fortælle; ja de paastod aaben-lyst, at de, mens skiftet efter fru Ellens afledne mand stod paa, havde set hende og Bering „mangen og adskillige nætter ligge med hver-andre udi seng i den lukkede seng med de panellerede døre“. Der kunde derfor, efter deres mening, ikke være tvivl om, hvem barne-faren var, skønt han angav en anden, nemlig den nylig afledne Henrik Morville, der saaledes selv efter sin død maatte døje ondt af de Beringer.

Da Jens Bering fik nys om, hvad der sagdes ham paa, sendte han to beskikkelsesmænd til enken med følgende skrivelse:

Saasom jeg med den største fortrydelse af en og anden mine venner maa fornemme et spargement at gaa, hvorledis jeg skulle besvangret sl. hr. Jensis efterleverske i Hersleb, Ellen Jensdatter, og saa som jeg her udi ved mig ganske uskyldig, saa lader jeg hermed fornevnde Ellen sl. hr. Jensis

beskicke og tilspørge ved nærværende tvende erlige og agtbare mænd, nemlig JENS FESTELEV i Fredericia og NIELS PEDERSEN Skreder i Horsens, om jeg nogen thid i saa maader haver haft med hinde omgiengelse, hvorpaa jeg hendis gode svar ved fornevnede beskikkelsis mænd mig til befrielse for saadan suspicion vil forvarte, som og herpaa maatte skrives.

Rones Ao. 1688 dend 14. aprilis.

Jens Bering

Havde han ventet, at enken skulde give det ønskede gode svar ved omgaaende paategnelse af beskikkelsen, blev han sørgeligt skuffet, idet hendes ny lavværge, JESPER CHRISTENSEN i Lystrup, lod de to overbringere af beskikkelsen vende hjem med uforrettet sag, vel vidende, at havde Bering først faaet den ønskede erklæring om sin uskyld, kunde det blive vanskeligt, for ikke at sige plat umuligt, siden at faa ham til at opfylde de løfter, han havde givet, og som gik ud paa, at han skulde skaffe hende kgl. benaadning, saa hun fritoges for at staa aabenbar skrifte. I sin kvide henvendte Bering sig nu til sin bror i Verringe og satte ham ind i sagen med det resultat, at Verringepræsten rejste over til Lystrup for at tale med Christensen. Under samtalen lovede Christensen ikke at foretage sig noget, der kunde bringe Jens Bering i fortræd, mod at Bering betalte ham 50 sldr. Verringepræsten tog derfor en pose op af sin lomme og talte ham omgaaende 30 sldr. til i toskillinger, samt lovede at det resterende beløb skulde blive tilsendt snarest. Til gengæld lovede Christensen at give en skriftlig erklæring i Jens Berings favør, saa snart han havde faaet pengene. Disse blev sendt og modtaget, men Christensen snød sig fra at afgive den lovede erklæring, hvorfor Jens Bering tilskrev ham:

Høylærde velformenendis gode vehn Jesper Christensen!

Min venlig begiering til eder er, at I efter eders gode parolle og løfte til min kiære broder og mig ville være saa goed, som vi eder tiltroer, og sende os dend attest under enckens samt eders og eders kierestes hænder samt sognepræstens og fostermoderens hænder, som I udlovet haver, nemblig at hr. Jensis efterleverske haver udlagt ved daaben sl. hr. Morville til sin barnefader. Jeg tvivler icke paa, at I jo endeligen efterkommer eders gode løfte. Samme attest skall icke komme for nogen fremmedis øyne, men hos mig i goed forvaring, hvorpaa I intet skal tvivle. Vær saa goed, som jeg eder tiltroer og lad det nu endelig skee ved buddet, saasom udlovet af eder. Jeg næst flittigste hilsen til eders kiære hustrue og alle gode venner hos eder bliver eders beredvilligste ven altid

Rones 1688 dend 22. maj.

Jens Bering

Heller ikke denne elskværdige henvendelse hjalp, og Bering sender derfor 5. juni endnu et brev, mindre venligt i tonen, men med tilsvarende indhold, dog uden bedre resultat og uden at Christensen gav ham nogen motivering for ikke at opfylde sit løfte. Først i august sender han bud til Bering om at denne omgaaende maa komme til Lystrup og „skaffe sl. hr. Jensis fri for aabenbare skrifte efter løfte“; gør han ikke det, kan Christensen ikke undgaa, at enken vil udlægge Bering som sin rette barnefar. Det er aabenbart den lokale sognepræst, der har forlangt en ordning af skriftet, som han nu ikke tør udsætte ret meget længer. Efter Christensens budskab ilede Bering straks til Lystrup for at tale med enken, men alt hvad han opnaar, er at komme i klammeri med hende om noget børnetøj, han har laant og 25 rdlr., som hun fra tid til anden ogsaa har laant ham i smaabeløb. Dette klammeri er ham saa pinligt, at han rejser bort over hals og hoved, efterladende sig følgende brev:

Hierte allerkiereste lille dydigst søster
Ellen hr. Jensis!

Saasom jeg icke ville opvecke eder saa tilig af eders søvn, lader jeg eder venligen vide, at saasom jeg icke kunde faa een at leye over til Fyen, da reiser jeg nu selv med en hast derover at forskaffe og levere eder igien det thøy, som I mig haver leveret. I thør aldellis intet tvivle om min redelighed og ærlighed, at jeg jo det eder sickerligen skal levere i eders huus, saa snart jeg kommer her over igien; maa vel skie i denne aften eller i morgen. I øvrige bliver jeg eders hulde vehn og tjenstvilligste broder til døden.

Dend 15. aug. 1688.

Jens Bering

Hvem der ikke vendte tilbage saa omgaaende, som lovet i brevet, var naturligvis Jens Bering. Der gaar en hel maaned, inden han atter drister sig til at træde frem for enken. Men denne gang faar han det længe ønskede svar paa sit beskikkelsesbrev fra april, idet hun skriver:

At sl. hr. Hindrich Morvill er min rætte barne-fader, og hr. Jens Bering fri for mig i alle maader det bekrefter jeg med egen hand.

Ellen Jensdatter

Mens hun skriver dette, er Bering selv tilstede i stuen, og efter Christensens senere udsagn i retten, „havde han tilligemed hende haand om pennen og lovede hende at holde hende fri for skriftemaal“. Der kan derfor næppe være tvivl om, at Bering selv har inspireret,

for ikke at sige tvunget enken til at skrive denne erklæring, ligesom han har forstaaet at besnakke Christensen til omsider at give sin lovede erklæring:

Forsickrer jeg hr. Jens Bering at holde hannem fri for dend blame, som kommen er, at han skulle besvangret Ellen hr. Jensis i Hersleb, saasom hun langt anderledis bekient haver, nemlig at hr. Jens Bering vaar fri for hinder i saa maader, og haver hun ønsket sig aldrig at vorde forløst, om hr. Jens Bering icke var aldelis fri for hende i saa maade, derhos at hr. Hendrich Morvill vaar hindes barnefader.

Til bekræftelse, Lysrup dend 17. sept. 1688.

Jesper Christensen.

Tilbage for Bering stod nu kun at indfri det af ham afgivne løfte om at skaffe enken fri for aabenbar skrifte. Han vil derfor have hende med til Odense for, indtil kgl. benaadning kan indhentes, at faa en landstingskendelse for, at hun indtil videre er fritaget. Christensen vilde imidlertid ikke uden videre lade hende rejse, og Bering maatte derfor afgive en skriftlig erklæring om, at han „straks efter absolutionens forretning hende igen i Jesper Christensens hus vil levere saa vel uskadt, som jeg hende har udtaget, at Jesper Christensen bliver uden skade“. Men eet er at love, et andet at holde. Vel opnaaede han i Odense, hvad han vilde, men efter dette følte han ingen trang til at levere hende tilbage. I flere dage turede han omkring med hende og hendes barn og kom ved midten af oktober til JEP PEDERSEN i Skovby, hvor han bad om tilladelse til ophold en times tid. Den ene time blev til flere, og de kom i selskab med fem, seks personer og drak med dem for 18 sk. brændevin, hvorefter han bad om, at „kvind-folket“ maatte blive en nat eller to, mens han selv tog ind til Odense for at skaffe en amme til barnet og desuden en læge til hende selv, da hun har faaet en lammelse i armen. Dette skete en lørdag. Tirsdag eftermiddag kom han igen og overnattede i samme seng som enken, dog uden at afføre sig alle sine klæder. Besøget endte med, at Bering kom i klammeri med sine værtsfolk, hvorfor han med enken drog videre til Viby, hvor hun indlogeredes hos KNUD ERIKSEN, mens han drog hjem til sin præstegaard.

Nu var bægeret imidlertid fuldt. Skandalen var aabenbar for alle, og tiden kommet, da hans patron, grev Wedel havde faaet mer end nok af ham. Den 29. oktober sendtes derfor to af grevens folk til Viby for at arrestere enken, men netop som de vilde drage af med hende, kom Bering. Han lover de to sendemænd at føre hende til greven

og sætter hende op paa sin vogn, hvorefter han kører hende hjem til sig selv og skjuler hende i en skov i præstegaardens nærhed. Her blev hun dog paagrebet samme aften af grevens folk og ført til hans gaard Tybrind, hvor hun maatte opholde sig et par dage, inden hun, atter under eskorte af grevens folk, blev ført til Herslev. Her maatte hun melde sig hos den ny sognepræst den 11. november med begæring om at staa skrifte. Men atter her kom Bering tilstede, inden sognepræsten, ANDERS IVERSEN BRUUN, var kommet hjem fra sit anneksogn, men han kunde ikke afholde enken fra at søge Bruun og fulgte hende derfor ind til denne, da han kom hjem. Paa Bruuns spørgsmaal om hvad hun vilde ham, svarede hun, at hun ønskede at staa skrifte, og da Bruun videre spurgte hende, om hun havde beredt sig retteligen hertil, svarede hun, at det havde hun. Bruun bad hende da følge sig op til kirken, hvor han vilde modtage skriftemaalet og absolvere hende i Jesu navn, idet han dog formanede hende til at sige sandheden og ikke lyve nogen noget paa, da saadant vilde medføre evig fortabelse. Bering lagde sig nu imellem og fremviste den midlertidige fritagelse for at staa skrifte, men Bruun afviste ham under henvisning til, at han maatte rette sig efter enkens eget ønske. Bering forsøgte derpaa at faa skriftemaalet udsat under henvisning til, at han havde ansøgt kongen om benaadning for enken, men heller ikke dette ombestemte Bruun, der hævdede, at man ikke kunde vente, saasom man ikke vidste, naar det behagede Gud at kalde hende herfra. Saa opgav Bering, og enken gik med Bruun op til kirken, hvor hun efter prækenen stod skrifte og udlagde Jens Bering som sin rette barnefar.

Efter dette gik man tilbage til præstegaarden, hvor Bruun bød baade enken og Bering spise med sig, hvad de gjorde. Under maaltidet viste Bering et vist galgenhumor i sin tale om sit forhold til barnet, som enken paastod lignede ham, idet han sagde, at der i hans eget sogn var en smedekone, der havde et barn, der lignede ham saa meget, at han for den sags skyld godt kunde være dets far. Siden udtalte han mere seriøst, at om han kunde faa enken, naar hans egen kone døde, da kunde alt endda blive godt. Men trods dette var han ikke til sinds at give op. Endnu samme dag fik han HANS OLUFSEN og dennes hustru til at modtage enkens bekendelse om, at grevens tjenere, der havde ført hende til Herslev havde truet hende i porten til præstegaarden og sagt, at dersom hun ikke vilde udlægge Bering, vilde de føre hende tilbage til Tybrind og sætte hende i tyvehullet der. Næste dag førte han hende videre til Fredericia, og her

gentog hun i fire vidners paahør samme paastand, hvorefter hun blev en tid hos ANNE POUL HENRIKSENS, der siden gav attest for, at grevens folk havde tilbudt hende 10 rdlr. for at vidne mod Bering. Desværre viste det sig senere, at den gode kone hverken kunde læse eller skrive, saa attesten altsaa var et falsum.

Sagen staar nu saaledes: Greven sagsøger Bering for ussel embedsførelse og lejermaal, og Bering sagsøger grevens folk for voldeligen at have bortført enken og tvunget hende til falsk skriftemaal. 28. november kom Berings sag for provsteretten, hvor grevens sagfører søger at vælte sagen ved at hævde, at greven og hans folk kun kunde stævnes for højeste ret; men denne anke afvises, idet greven selv ikke staar som sagsøgt; derimod lykkes det at faa sagen udsat ved en henvisning til, at Bering ikke har indstævnet vidnerne udensojns fra med fornøden frist. 30. januar kommer sagen for landstinget⁷, hvor dommen lyder:

Saasom dend gjorde besigtelse af Ellen sal. hr. Jensis icke er vedstaaet eller af hende begiert at vedstaaes til hendes rette forum, ej heller til dette forum saaledis med eeds tagelse er omgaaets, som i slige sigtelse sager loven tilholder, vides det icke dette derfra indstefnte vidne at kunde hentydes hr. Jens Bering til den præjudice, som paasigtes.

Bering var hermed frikendt i lejermaalsagen; men kun fordi præsteenken ikke var mødt op mod ham og ikke var blevet tvunget til at aflægge ed i sin sidst fremsatte sigtelsessag under skriftet. Nogen reel frikendelse var det ikke, og greven satte derfor straks en ny proces igang mod ham, ligesom han suspenderede ham fra embedet. En mængde vidner blev afhørt og alle de gamle beskyldninger for slet embedsførelse og drukkenskab gravet op igen. Men inden sagen kom for retten, var Bering blevet fældet paa anden maade. Han havde været saa letsindig at beskylde admiralitetsassessor HANS KNUDSEN til Sandagergaard, der før havde været inspektør paa Wedelsborg, og som rimeligvis har støttet greven mod Bering, for at have begaaet crimen læsæ majestatis. Disse beskyldninger var fremsat i nogle breve, han i en ret uærbødig tone sendte kongen, der lod Bering stille for en kommissionsdomstol i København⁸. Den 20. april fik Knudsen kgl. brev paa at lade Bering belægge med arrest, da det befrygtedes, at han vilde absentere sig. Den 23. maj dømtes han til at lide paa sin ære og boeslod samt rømme landet eller gaa i jern paa Bremerholm. Imidlertid gik grevens sag sin gang ved provsteretten, hvis dom faldt den 6. juni, gaaende ud paa, at da greven ønsker Bering afsat

fra sit embede, maa den endelige afgørelse henvises til stiftsbefalingsmandens og bispens kendelse.

Bering var nu tilsyneladende slaaet ud. Uden embede, flygtet til Skaane, fortvivlede han dog ikke, men haabede paa benaadning. Denne kom ogsaa. 1693 er han tilbage og fungerer som skibspræst med bopæl i Skipperboderne i København⁹; men heller ikke nu kan han holde sig indenfor lovens grænser, og den øverste kapellan ved Vor Frue kirke ser sig derfor nødsaget til at indklage ham for landemodet i Roskilde¹⁰, beskyldt for at have copuleret folk hjemme i husene uden tilladelse og meddelt dem ægtebreve, hvori han paa en eller anden maade har forandret sit navn og skrevet sig snart som præst i København, snart som præst paa Fyen. Ved landemodet dømtes han 1694 til at miste kjole og embede og være at anse for en uordineret person. Men heller ikke denne dom afskrækkede ham. Han forlagde blot sin virkeplads til Jylland, hvor han en tid optraadte som hjælpepræst i Hjørring, naturligvis uden bispens vidende. Da denne fik nys herom og skrev til sognepræsten, sørgede Bering for, at bispens brev ikke kom sognepræsten i hænde¹¹.

Atter gaar der en del aar, hvor hans spor ikke lader sig følge, men saa tages han til naade igen og indsættes 1705 som kapellan hos sognepræsten til Vigerslev og Veflinge¹². Her lever han til sin død og bliver begravet i Vigerslev tirsdag efter 4. søndag e. Trinitatis (10. Juli) 1718. Hans enke blev boende i Vigerslev til 1726, hvorefter hun var bosat i Odense. Hun døde 25. juni 1734; af skiftet efter hende fremgaar, at hendes to efterladte sønner fik hver udlagt værdier for 38 rdl. 5 mk. 3 sk., og de to døtre hver for 19 rdl. 2 mk. 9¹/₂ sk.

Disse fire børn var: 1) LAVE BERING, død 8. april 1754 i København, hvor han 1713 var musikant, 1721 billardholder og 1723-43 bedemand, gift med ANNE KIRSTINE BRANDT, der døde før ham og med hvem han havde flere børn, hvoraf dog kun sønnen NICOLAI PETER BERING, født 9. Juli 1722, der var organist i Trankebar, overlevede ham og arvede 112 rdl. 4 sk. — 2) VITUS BERING, født 10. december 1682, død 24. juli 1753 som sognepræst til Ollerup og Kirkeby; han havde med sin første hustru VITA GROTH, død 19. december 1741 i Ollerup, 18 børn, hvoraf følgende blev voksne: a) WOLDEMAR CHRISTOPHER, født 25. april 1713, død 24. juni 1744 som parykmagersvend i København, b) ANNA DOROTHEA, født 20. august 1714, død 30. juni 1744 i Flemløse, hvor hun opholdt sig hos en morbror, c) JOAN BERTEL, født 26. oktober 1715, begr. 2. november 1779 i Kirkeby, hvor han var skoleholder, gift med KAREN RASMUSDATTER,

med hvem han havde 2 børn, d) JYTTE CHRISTIANE, født 22. januar 1723, e) SUSANNE MAGDALENE, født 23. juni 1726, f) JOHAN, født 27. april 1732, død 21. december 1803 som skoleholder i Balslev; han havde med sine to hustruer, KIRSTEN CHRISTENS DATTER, død 1787, og MAREN LARSDATTER, 20 børn, g) VITA, født 20. august 1735, der 1761 var kokkepige paa pesthospitalet ved København, gift 14. august 1767 paa Frederiksberg med øltapper PETER NIELSEN, begr. 8. marts 1788, — 3) MARGRETHE BERING, gift 17. juni 1711 i Vigerslev med feldbereder NICODEMUS SOMMERFELDT i Assens, med hvem hun havde 7 børn. — 4) SOPHIE BERING, døbt 26. marts 1698 i København, død der 19. august 1763, gift 20. august 1721 i Vigerslev med parykmager i Odense WULF OTTESEN HOLM, der i 1740 drog til København, hvor han døde 1765, de havde 8 børn.

Desuden vides Jens Bering og Anna Grendsteen at have haft endnu 3 børn: 1) ANNA ELISABETH BERING, begr. 18. august 1703, gift med sognepræst til Søby og Heden JØRGEN ANDERSEN LUNDT; begr. 6. april 1705, med hvem hun havde en datter, — 2) PEDER BERING, døbt 10. september 1694 i København, død som barn, — 3) METTE MARGRETHE BERING, gift 17. september 1722 i Vigerslev med visiterer i Odense PEDER CHRISTIANSEN WINTHER¹³, og 4) KIRSTINE BERING, gift 29. august 1724 i Vigerslev med HANS OLUFSEN BONDORPH¹⁴.

KILDER

¹ Chr. Bokkenheuser: Slægten Bering fra Viborgeggen. Pers. Tidsskr. 11. III, 45. — ² John. M. Møller: Historiske Oplysninger om Veringe Sogn. Odense 1916. — ³ Vends Herreds gejstlige Justitsprotokol. 1682–92. — ⁴ Rich. Petersen: Thomas Kingo og hans Samtid. Kbh. 1887, S. 260. — ⁵ Nygaard's Register over Rentekammerets Resolutioner. — ⁶ Vends Herreds gejstlige Justitsprotokol 1682–92. — ⁷ Fynbo Landstings Domsprotokol 1687–1701. — ⁸ Fynske Registre 1689. — ⁹ Kbh. Indkvarteringsmandtal 1694. — ¹⁰ Roskilde Landemodes Domsprotokol 1694. — ¹¹ Hjorth-Nielsen: Uddrag af Bircherods Dagbøger. Pers. Tidsskr. 9. I, 264. — ¹² Vedel Simonsen: Elvedgaards Historie. Odense 1846. Hefte 2, 50. — ¹³ Ibid. S. 146. — ¹⁴ Ibid. S. 150, desuden nævnes, ibid. S. 96, „1716 den 8. april blev kristnet Hr. Jensis datters barn. Ridefogden Mads Lauritsens kjæreste bar det, og faddere vare 2 sneckersvende i præstegaarden, Sophie Jensdatter Bjerring og Maren Holm“.